

Рат у Украјини. Дневни извештај. Дан 84

Припремиле Софија Олииник и Мариана Завииска

Азовстал. Евакуација војника из Азовстала се наставља. Јуче је још [7 аутобуса](#) отишло из челичане на територији под контролом Русије у Доњецкој области. Свим рањеним војницима претходно је потребна [медицинска помоћ](#) пре даље размене. Ипак, забринутост за безбедност војника остаје. Истражни комитет Русије ће испитати украјинске војнике изведене из Азовстала. Желе да их идентификују и провере њихову умешаност у „*злочине против цивила*“. Неки чланови руске Думе (руског парламента) [разматрају](#) доношење закона којим би забранили размену затвореника за појединце оптужене за „*нацизам*“. Према томе, под лажним оптужбама, Русија би могла сматрати да су браниоци Мариупоља оптужени за ратне злочине и да се не могу заменити за руске ратне заробљенике. Украјинске власти позивају да избегавају спекулације о детаљима, пошто су даљи преговори о евакуацији још у току.

Браниоци Мариупоља променили су ток рата са Русијом пружајући отпор 82 дана, [рекао је](#) саветник украјинског председника Михаил Подољак, додајући да су прекинули руску операцију заузимања делова територије у источној и јужној Украјини. Због сталног отпора, руске снаге нису могле да заузму друге делове региона, као ни да одмах наставе са офанзивом.

Градови на удару. Руске снаге настављају појачано артиљеријско гранатирање украјинских пограничних насеља у Черниговској и Сумској области. Институт за проучавање рата [преноси](#) да је украјинска северна оперативна команда известила је да су руске снаге 17. маја гранатирале границу између Сумске области и Русије више од 70 пута. Шеф регионалне администрације Суми Дмитро Живицки рекао је да су руски диверзанти безуспешно покушали да пробију украјинску границу 17. маја. Осам људи је погинуло, а 12 рањено у руском ваздушном нападу на село Десна у Черниговској области, саопштила је регионална служба за ванредне ситуације. Руски ракетни удари погодили су град Бахмут у Доњецкој области. Они су ударили у петоспратну стамбену зграду, због чега је тешко повређено дете од 9 година, а једна особа је преминула. Руска ракета је такође погодила зграду фабрике „Кнауф“. Ујутро, ракетни напад је гађао Дњепар пошто су две ракете испале на град. Систем противвадушне одбране успео је да их уништи, међутим, једна жена је ипак повређена.

Херсонски регион. Заменик премијера Русије Марат Хуснулин [посетио](#) је Херсонску област. РИА Новости је пренела да је Хуснулин рекао да ће регион заузети „*достойно место у нашој руској породици*“. Москва је 1. маја увела руску рубљу као званичну валуту у региону. Пре неколико дана, локална влада у Херсону коју је поставила Русија саопштила је да планира да апелује на Москву за право да постане део Руске Федерације. Херсон је и даље затворен за званични улазак/излазак како би се наставило са изолацијом региона и претњама званичницима. Руске снаге [држе људе сатима](#) у редовима до контролних пунктова у покушају да напусте град. Такав потез прати пропаганда сагласности, стална пропаганда која спречава људе да напусте регион, као и претње. С једне стране, постоји бојазан да ће руске снаге заузети станове оних који су напустили град. Јуче је приликом достављања хуманитарне помоћи у граду страдао један цивил. 16. маја руска војска је [отела](#) Алексија Воронцова, инжењера украјинског емитера 'Суспилне Херсон', из сопствене куће у привремено окупираном Херсону. Тренутно се не зна где се налази запосленик украјинског емитера 'Суспилне'.

Спољна политика. Парламент Финске је великом већином након парламентарне дебате [одобрио](#) предлог за улазак у НАТО. Овом Одлуком се окончава вишедеценијска политика неутралности те земље. Очекује се да ће се Финска и Шведска [предати](#) своје пријаве за чланство у НАТО-у данас, у среду.

Високи представник ЕУ за спољну политику и безбедност Жозеп Борел [изјавио је](#) да Европска унија неће дозволити Украјини да остане без оружја. *Тренутно је сукоб у критичној фази. Не можемо дозволити да украјинска војна опрема и наоружање понестане*“, [рекао је](#) Борел после састанка Савета за одбрану ЕУ. У међувремену, Европска комисија [ће изнети план](#) за преузимање нове одбрамбене улоге помажући земљама чланицама да координирају своју све већу војну потрошњу.

У предстојећем [састанку Г7](#), министри финансија ће разговарати о другом пакету који би обухватао три месеца, са краткорочним финансијским аранжманом углавном у виду грантова, који за разлику од кредита не морају да се враћају, рекао је званичник и додао да је помоћ била потребна јер су украјински приходи исцрпљени. Укупна вредност пакета износи око 15 милијарди евра (15,8 милијарди долара).

„Маршалов план“ за Украјину Министарка финансија САД Џенет Јелен [објавила је](#) позив на велику економску помоћ Украјини. Све већа потреба за већом финансијском подршком за обнову Украјине долази у складу са проценом садашњих износа, који, како она каже, неће задовољити чак ни краткорочне потребе док се нација бори са разарањем због инвазије Русије. САД су у поступку припреме пакета вредног 40 милијарди долара за Украјину, за који се очекује да ће у среду проћи процедуру у Сенату.

Немачка владајућа коалиција сложила се да ће Берлин играти конструктивну улогу у дебатама о томе како да се милијарде евра усмере у Украјину, [преноси Блумберг](#). Ова тема ће бити предмет расправе на састанку министара финансија Групе седам у Бону од 18. до 20. маја. Берлин би преферирао мобилизацију средстава преко Европске инвестиционе банке за покривање краткорочних финансијских потреба Украјине — процењених 5 милијарди евра (5,2 милијарде долара) месечно, чему је Немачка спремна да допринесе, ако и друге земље додају свој део.

Људска права. Више од [3000 цивила](#) у Мариупољу налази се у „филтрационом затвору“ – бившој поправној колонији № 52 у селу Оленивка, Доњецка област. Међу таоцима је и око 30 добровољаца који су покушали да донесу хуманитарну помоћ у Мариупољ и спасу становнике. Пре упућивања у колонију, окупатори су заточене грађане подвргавали вишесатном испитивању и мучењу електрошоковима. Трајање „филтрације“, односно боравка у колонији – 30 дана. За 'посебно непоуздане' – активисте, бивше војнике, полицајце, то траје још месец дана.

Преговори. Преговори Украјине и Русије су званично прекинути. Прво је заменик министра иностраних послова Руске Федерације

Андриј Руденко изјавио да преговори две земље нису у току. Касније је Михаил Подољак, саветник шефа Председништва Украјине, [потврдио](#) ову тезу: „ Преговарачки процес између Украјине и Русије је суспендован. Међутим, биће обновљен, а чини ми се да ће Зеленски бити модератор . Он је додао да Украјина неће дати ништа „ да би сачувала Путинов образ “.

Здравствена сигурност. Светска здравствена организација [упозорава](#) да се заразне болести могу проширити због порушеног водовода у Мариупољу. Од невладиних организација које тамо раде добили смо информацију да су улице у Мариупољу само мочвара, а да се канализациона вода меша са водом за пиће . Ово је представља огромну опасност од ширења многих инфекција, укључујући и колеру. Сећамо се да је било случајева колере у Мариупољу пре 2011. и ми се спремамо “, рекла је Дорит Нитзан, регионални директор СЗО за хитне случајеве. СЗО припрема комплете и вакцине против колере и сарађује са другим невладиним организацијама како би помогла становницима на окупираној територији.

Тужилаштво за ратне злочине. Двојици руских војника у четвртак ће се судити због наводног испалјивања ракета на цивилну инфраструктуру у области Харков. У уторак је канцеларија главног украјинског тужиоца објавила на [Твитеру](#) да је регистровала 11.846 случајева „ злочина агресије и ратних злочина “ и 5.644 „ злочина против националне безбедности “ у којима су учествовала 623 осумњичена.

Сајбер безбедност. Украјина је први пут добила две важне награде САЈБЕРСЕК у области сајбер безбедности: за херојски отпор руској агресији и заштиту дигиталних граница демократског света, [каже](#) Михаил Федоров, министар дигиталне трансформације. Украјина је издржала бројне сајбер нападе које подржава Русија на државне ресурсе, веб странице, банкарске системе и медије. Са почетком рата у пуном обиму, Украјина не само да је почела да се брани, већ је покренула читаву ИТ армију за одбрану земље.

Наука. Украјина је изгубила своју јединствену залиху биљних сорти након што је руска навала оставила национално биоскладиште у 'пепелу'. Руска војска уништила је Национални центар за генетичке ресурсе биљака у Харкову. Била је то једина биљно генетска банка у Украјини. Банка је чувала више од 160 000 сорти и хибрида биљака из целог света. Изгледа да је уништење било намерно, [каже Сергеј Авраменко](#) , вођа истраживачког тима Националног центра за генетичке ресурсе биљака , додајући да су (руске снаге) гађале објекат са изузетном прецизношћу. Јединствена збирка коју су немачки фашисти поштедели у Другом светском рату није успела да опстане у налету данашњих агресора.

Крим. Кримским Татарима на окупираним територијама упадају у имовину, а активисти почињу да бивају окупљани и хапшени. [На мети руских безбедносних служби на самом Криму нашло се на десетине кримскотатарских активиста, адвоката и грађана](#) , док су многи други побегли на територију Украјине тражећи сигурност. Тренутна инвазија и извештаји о 'листи погођених' која је повезана са њом изазвали су додатне страхове за безбедност кримских Татара. У комбинацији са повећаним војним присуством користећи Крим као полазну тачку за рат, примање информација са Крима постаје све теже. Упркос овим потешкоћама , појављују се [неке узнемирујуће информације](#) . На пример, са Крима стижу извештаји да браниоци људских права добијају упозорења да се не баве својим активностима, да полиција упада и одузима ИТ опрему. Штавише, 10. марта 2022. петорица кримских Татара – Рамзи Бекиров, Риза Изетов, Шабан Умеров, Раим Ајвазов, Фарход Базаров – осуђени су на затворске казне од 15 до 19 година због учешћа у Исламској организацији за људска права *Хизб Ут-Тахрир* . која је била отворено активна на Криму пре него што ју је Русија забранила након нелегалне окупације.

Лектира о деколонизацији – Депортације. Совјетске масовне депортације почеле су 1918. и трајале су више од 30 година. Оне су утицале на преко 6 милиона људи који представљају различите етничке, друштвене и верске групе. У 2022. историја се понавља – Русија поново користи исти инструмент, депортацију, насилно премешта Украјинце са привремено окупираних територија Украјине на руске територије, углавном економски неразвијене. Ана Јаценко, истраживачица меморијалне културе при НВО After Silence, представља анализу руских „смерница“ депортација које су примењиване пре више од 70 година и које се понављају ових дана. Прочитајте више у чланку „ [Совјетске масовне депортације: Смернице за асимилацију за руске власти](#) “.

Угао за читање.

- [Највећа претња Путиновој контроли Крима – Атлантук](#) – У мају 1944., током три дана, Стаљин је депортовао целу нацију Кримских Татара — отприлике 200.000 људи — из своје домовине. На кримскотатарском језику, депортација се памти као Сургун („Изгнанство“), догађај бруталног одузимања имовине и масовне смрти. Године 2014. историја се скоро поновила – када је Русија припојила полуострво, вратио се прогон кримских Татара. Данас обележавамо 78. годишњицу илегалне депортације кримскотатарског народа.

Статистика.

- Према речима украјинског премијера Дениса Шмихала, потребно је разминирати више од 300.000 квадратних километара, што је скоро једнако укупној површини Италије.
- Генералштаб Оружаних снага Украјине саопштио је укупне процењене губитке руске војске од 10.00 часова, 18. маја 2022: људство – око 28 300, тенкови – 1251, АПВ – 3043, артиљеријски системи – 586, МЛРС – 199, противваздушни системи – 91, авиони са фиксним крилима – 202, хеликоптери – 167, мекана возила и цистерне за гориво – 2137, чамци и лаки чамци – 13, оперативно-тактички дронови – 441, специјална опрема – 43, крстареће ракете – 97.

Свака помоћ је важна, ниједан допринос није премали!

- Подржите невладину организацију ' [Blood Agents](#) ' која је последњих 6 година активни промотер давања крви. Током рата, ова невладина организација спроводи акцију прикупљања средстава за комплете прве помоћи за војнике Територијалне одбране, ватрогасце и добровољце који учествују у евакуацији људи. Главни циљ је набавка хемостатских газа, грудних печата, завоја и подвезица.
- Поделите ове најновије информације о ситуацији у Украјини, било на друштвеним медијима, са локалним медијима или ширењем овог кратког ажурирања.

-
- Пратите наше дневне извештаје на [Твитеру](#) и [нашој веб страници](#).
 - Наш пројекат можете подржати донацијама путем PayPal-а. Више информација [овде](#).

Хвала вам што подржавате Украјину! Слава Украјини!